

שאלות חזרה על מסכת סוטה

פרקים ז-ח

1. אלו הם הנאמרים בכל לשון?

פרשת סוטה, וידוי מעשר, קריאת שמע תפילה וברכת המזון, שבועת העדות ושבועת הפקדון.

2. מנין לומדים דין זה של שבועת העדות והפקדון שנאמרים בכל לשון?

שבועת העדות: "ושמעה קול אלה" - בכל לשון שאתה שומע. שבועת הפקדון: גזירה שווה "תחטא - תחטא" משבועת העדות.

3. אלו הם הנאמרים בלשון הקודש דווקא?

מקרא ביכורים, חליצה, ברכות וקללות, ברכת כה"ג, פרשת המלך, פרשת עגלה ערופה, ומשוח מלחמה כשמדבר אל העם.

4. מנין לומדים דין זה של מקרא בכורים שנאמרים דווקא בלשון הקודש?

"וענית ואמרת" - "וענו הלויים ואמרו". וכמו ששם היה זה לשון הקודש שנאמר "קול רם" - "והאלוקים יעננו בקול", "א"כ לומדים "קול - קול", ו"ענייה" - "מ"ענייה".

5. מה נאמר בחליצה שצריך בלשון הקודש?

היא אומרת "מאן ימי להקים לאחיו שם בישראל, לא אבה יבמי". הוא אומר "לא חפצתי לקחתה". ואחר החליצה היא אומרת "ככה עשה לאיש אשר לא יבנה את בית אחיו".

6. מנין לומדים דין זה של חליצה שנאמרת דווקא בלשון הקודש?

לת"ק: "וענתה ואמרה" - "וענו הלויים ואמרו" וכו' (כמקרא ביכורים).

ולרבי יהודה: "וענתה ואמרה ככה" - שככה היא צריכה לומר כמו שכתוב בלשון הקודש.

7. איך היה סדר הברכות והקללות שבהר גריזים והר עיבל?

6 שבטים עלו לראש הר גריזים ו6 לראש הר עיבל, והכהנים הלויים והארון עומדים למטה באמצע.

הכהנים מקיפים את הארון, הלויים מקיפים את הכהנים, וכל ישראל מכאן ומכאן על ההרים.

הפכו פניהם כלפי הר גריזים ופתחו (הלויים) בברכה וכו', וכולם אומרים אמן.

אחר כך הפכו פניהם כלפי הר עיבל ופתחו בקללה וכו', וכולם אומרים אמן.

ואחר כך בנו מזבח אבנים וסדוהו בסיד, וכתבו עליו את כל דברי התורה בשבעים לשון.

ואחר שהעלו עולות ושלמים סתרו את המזבח.

8. מה בין ברכת כהנים שבמקדש לברכת כהנים במדינה?

במקדש: ברכה אחת, השם ככתבו, נשיאת ידיים על גבי ראשיהם (ומחלוקת אם גם כה"ג מגביה את ידיו מעל הציץ).

ובמדינה: שלש ברכות, השם בכינויו, ונשיאת ידיים כנגד כתפיהם.

9. כמה ברכות בירך הכה"ג ביוה"כ אחר שכלתה עבודת היום וקריאתו בתורה, ואלו הם?

8 ברכות: על התורה, על העבודה, על ההודיה, על מחילת העוון, על המקדש, על ישראל, על הכהנים, ועל התפילה.

10. מתי היה בוכה _____

אגריפס המלך? ומדוע? היאך ניחמוהו והאם כדין עשו?
כשהגיע לפסוק "לא תוכל לתת עליך איש נכרי" זלגו עיניו דמעות.
משום שהיה אביו גוי ולא שייך בו "מקרב אחיך תשים עליך מלך" (ונחלקו רש"י ותוס' אם אמו היתה מישראל).
ניחמוהו ואמרו לו 3 פעמים אחינו אתה כדי להחניף לו, ונענשו על כך.

11. אלו ברכות _____

מברך המלך ומתי?

כמו הכהן גדול, רק במקום ברכה על מחילת העוון מברך על הרגלים, ובחג הסוכות היה עושה כן.

12. מהו "אל ירך _____

לבבכם, אל תיראו, אל תחפזו, ואל תערצו"?
"אל ירך לבבכם" - מצהלת סוסים וצחצוח חרבות.
"אל תיראו" - מהגפת תריסין (הכאת המגינים לאיום) ושפעת קלגסין (מקלות מלחמה).
"אל תחפזו" - מקול קרבות (שופרות).
"אל תערצו" - מקול צווחות.

13. מהו "כי השם _____

אלוקיכם ההלך עמכם"?

הם באים בנצחוננו של בשר ודם ואתם באים בנצחוננו של מקום. שכל מי שבא בנצחוננו של ב"ד - לבסוף נפל בחרב.

אולם הבאים בנצחוננו של מקום אלו מחנה ארון שבתוכו היו הלוחות.

14. על איזה בית _____

חוזרים במלחמה?

בית חדש; ואפילו בית תבן או בקר, עצים או אוצרות. ובין בנאו או קנאו, ירשו או קיבלו במתנה.

15. על איזו אשה _____

חוזרים במלחמה? ועל איזו אשה חוזרים למלחמה?

אשה חדשה שארס; בין בתולה בין אלמנה, ואפילו שומרת יבם.

אולם על מחזיר גרושתו אינו חוזר - כיון שהיא אינה חדשה לו והכתוב החזיר רק 'אשה חדשה'.

16. מה עושין _____

אותם החוזרים על בניית בית ואשה חדשים, או נטיעת כרם?

הם מספקין מים ומזון לשאר הלוחמים, ומתקנין את הדרכים למלחמה.

17. מי אינו חוזר _____

למרות בנייה חדשה?

הבונה בית שער, אכסדרה, ומרפסת.

18. מיהו הירא ורך _____

הלבב ששב לביתו?

י"א שירא מראיית חרב שלופה וכדו'.

י"א מעבירות דרבנן שבידו (כגון ששח בין תפילו ש"י לתפילין ש"ר).

וי"א שירא מעבירות דאורייתא דווקא.

19. מה דין _____

המבקש לחזור מהמלחמה?

הרשות ביד אחד הגיבורים הממונים להעמיד ולהזקיף את הלוחמים, לחתוך את שוקיו - משום שתחילת מנוסה נפילה.

20. באלו מלחמות _____

חוזרין ובאלו אין חוזרין?

במלחמת רשות: לכולי עלמא חוזרין.

במלחמת מצוה: מחלוקת אם חוזרין או שיוצאין להלחם אפילו חתן מחדרו וכלה מחופתה (היינו לספק מזון ומים ולא להלחם ממש).

ובמלחמת חובה: לכולי עלמא יוצאין להלחם אפילו חתן מחדרו וכלה מחופתה.